

8051-Assembly komut kümesi beş ana başlık altında incelenebilir:

Aritmetik Komutlar

	Komut	Açıklama	Bayrak	Bayt
Toplama	ADD A, Rn	Rn saklayıcı değerini akümülatöre ekle	C,OV,AC	1
	ADD A, adres	Adresteki bilgiyi Aküye ekle	C,OV,AC	2
	ADD A, @Ri	Saklayıcının gösterdiği adresteki bilgiyi aküye	C,OV,AC	1
	ADD A, #bilgi	Doğrudan bilgiyi aküye ekle	C,OV,AC	2
Eldeli Toplama	ADDC A, Rn	Akümülatör ile saklayıcı değerini elde ile topla	C,OV,AC	1
	ADDC A, adres	Elde ile aküye adresteki bilgiyi ekle	C,OV,AC	2
	ADDC A, @Ri	Elde ile saklayıcının gösterdiği adresteki bilgiyi aküye ekle	C,OV,AC	1
	ADDC A, #bilgi	Elde ile doğrudan bilgiyi aküye ekle	C,OV,AC	2
Çıkarma	SUBB A, Rn	Borç ile Aküden saklayıcının değerini çıkart	C,OV,AC	1
	SUBB A, adres	Borç ile aküden adresteki bilgiyi çıkart	C,OV,AC	2
	SUBB A, @Ri	Borç ile saklayıcının gösterdiği adresteki bilgiyi aküden çıkart	C,OV,AC	1
	SUBB A, #bilgi	Borç ile Aküden bilgiyi çıkart	C,OV,AC	2

Arttırma	INC A	Akümülatörü 1 arttır	–	1
	INC Rn	Saklayıcıyı 1 arttır	–	1
	INC adres	Adresteki bilgiyi 1 arttır	–	2
	INC @Ri	Ri saklayıcının gösterdiği adresteki bilgiyi 1 arttır	–	1
	INC DPTR	DPTR saklayıcısını 1 arttır	–	1
Azaltma	DEC A	Akümülatörü 1 azalt	–	1
	DEC Rn	Saklayıcıyı 1 azalt	–	1
	DEC adres	Adresteki bilgiyi 1 azalt	–	2
	DEC @Ri	Ri saklayıcısının gösterdiği adresteki bilgiyi 1	–	1
Çarpma	MUL AB	A ve B saklayıcılarının içeriklerini çarp. Çarpım sonucunda yüksek değerlikli bayt B saklayıcısına, düşük değerlikli bayt ise Akü'ye	C,OV	1
Bölme	DIV AB	A'yı B'ye böl. İşlem sonucunda Bölüm Akü'ye, Kalan B saklayıcısına yüklenir.	C,OV	1
	DA A	Akümülatörü onluk tabana ayarla	C	1

Mantıksal Komutlar

	Komut	Açıklama	Bayrak	Bayt
VE işlemi	ANL A, Rn	Rn saklayıcısı ile aküyü VE işlemine tabi tut	–	1
	ANL A, adres	Adresteki bilgi ile aküyü VE işlemine tabi tut	–	2
	ANL A, @Ri	Saklayıcının gösterdiği adresteki bilgi ile aküyü lojik VE işlemine tabi tut	–	1
	ANL A, #bilgi	Doğrudan bilgi ile aküyü VE işlemine tabi tut	–	2
	ANL adres, A	Akü ile adresteki bilgiyi VE işlemine tabi tut	–	2
	ANL adres, #bilgi	Bilgi ile adresteki veriyi VE işlemine tabi tut	–	3
VEYA işlemi	ORL A, Rn	Rn ile akümülatörü VEYA işlemine tabi tut	–	1
	ORL A, adres	Adresteki bilgi ile aküyü VEYA işlemine tabi tut	–	2
	ORL A, @Ri	Saklayıcının gösterdiği adresteki bilgi ile aküyü VEYA işlemine tabi tut	–	1
	ORL A, #bilgi	Doğrudan bilgi ile aküyü VEYA işlemine tabi tut	–	2
	ORL adres, A	Akü ile adresteki bilgiyi VEYA işlemine tabi tut	–	2
	ORL adres, #bilgi	Bilgi ile adresteki veriyi VEYA işlemine tabi tut	–	3

Özel VEYA işlemi	XRL	A, Rn	Rn ile aküyü Özel VEYA işlemine tabi tut	–	1
	XRL	A, adres	Adresteki bilgi ile aküyü Özel VEYA işlemine tabi tut	–	2
	XRL	A, @Ri	Saklayıcının gösterdiği adresteki bilgi ile aküyü Özel VEYA işlemine tabi tut	–	1
	XRL	A, #bilgi	Doğrudan bilgi ile aküyü Özel VEYA işlemine tabi tut	–	2
	XRL	adres, A	Akü ile adresteki bilgiyi Özel VEYA işlemine tabi tut	–	2
	XRL	adres, #bilgi	Bilgi ile adresteki veriyi Özel VEYA işlemine tabi tut	–	3
Döndürme işlemi	RL	A	Akümülatörü 1 bit sola döndür	–	1
	RR	A	Akümülatörü 1 bit sağa döndür	–	1
	RLC	A	Akümülatörü elde üzerinden 1 bit sola döndür	C	1
	RRC	A	Akümülatörü elde üzerinden 1 bit sağa döndür	C	1
	SWAP	A	Akümülatörün ilk dört biti ile son dört bitini yer değiştir	–	1

Dahili Veri Belleği Transfer Komutları

Komut	Açıklama	Bayt
MOV A, Rn	Rn saklayıcısındaki değeri akümülatöre yükle	1
MOV A, adres	Adresteki bilgiyi aküye yükle	2
MOV A, @Ri	Ri'nin gösterdiği adresteki bilgiyi aküye yükle	1
MOV A, #bilgi	Doğrudan <i>bilgi</i> verisini aküye yükle	2
MOV Rn, A	Akümülatörü Rn saklayıcısına yükle	1
MOV Rn, adres	Adresteki bilgiyi Rn saklayıcısına yükle	2
MOV Rn, #bilgi	Doğrudan <i>bilgi</i> verisini Rn saklayıcısına yükle	2
MOV adres, A	Akümülatördeki bilgiyi adrese yükle	2
MOV adres, Rn	Rn saklayıcısının içeriğini adrese yükle	2
MOV adres1, adres2	adres 2'deki bilgiyi adres 1'e yükle	3
MOV adres, @Ri	Ri'nin gösterdiği adresteki bilgiyi adrese yükle	2
MOV adres, #bilgi	Doğrudan <i>bilgi</i> verisini adrese yükle	3
MOV @Ri, A	Akümülatörü Ri'nin gösterdiği adrese yükle	1
MOV @Ri, adres	Adresteki bilgiyi Ri'nin gösterdiği adrese yükle	2
MOV @Ri, #bilgi	Doğrudan <i>bilgi</i> verisini Ri'nin gösterdiği adrese yükle	2
MOV DPTR, #bilgi16	16 bitlik <i>bilgi</i> verisini DPTR saklayıcısına yükle	3
PUSH Adres	Adresteki bilgiyi yığma at	2
POP Adres	Yığındaki bilgiyi adrese at	2
XCH A, Rn	Rn ve akünün içeriklerini değiştir	1
XCH A, adres	Adresteki bilgi ile akünün içeriğini değiştir	2
XCH A, @Ri	Ri'nin gösterdiği adres ve akünün içeriklerini değiştir	1
XCHD A, @Ri	Ri'nin gösterdiği adres ile akünün içeriklerinin ilk dört bitini değiştir	1

Harici Veri Belleği Transfer Komutları

Komut	Açıklama	Bayt
MOVX A, @Ri	Ri saklayıcısının gösterdiği harici RAM adresindeki veriyi akümülatöre yükle	1
MOVX @Ri, A	Aküyü Ri'nin gösterdiği harici RAM adresine yükle	1
MOVX A, @DPTR	DPTR'nin gösterdiği harici RAM (16 bitlik adres) adresindeki bilgiyi aküye yükle	1
MOVX @DPTR, A	Aküyü DPTR'nin gösterdiği harici RAM adresine yükle	1

Program Belleği Transfer Komutları

Komut	Açıklama	Bayt
MOVC A, @A+DPTR	A+DPTR'nin gösterdiği harici ROM (16 bitlik adres) adresindeki veriyi Akümülatöre yükle	1
MOVC A, @A+PC	A+PC'nin gösterdiği harici ROM (16 bitlik adres) adresindeki veriyi Akümülatöre yükle	1

Bit-İşlem Komutları

Komut	Açıklama	Bayrak	Bayt
CLR A	Akümülatörü temizle	–	1
CPL A	Akümülatörü tersle	–	1
CLR C	Eldeyi sıfırla	C	1
CPL C	Eldeyi tersle	C	1
SETB C	Eldeyi birle (C = 1)	C	1
SETB bit	Bit adreslenebilir RAM' deki bir bitlik veriyi birle	–	2
CLR bit	Bit adreslenebilir RAM'deki bir bitlik veriyi temizle	–	2
CPL bit	Bit adreslenebilir RAM'deki bir bitlik veriyi tersle	–	2
MOV C, bit	Bir bitlik adresteki veriyi elde bayrağına yükle	C	2
MOV bit, C	Eldeyi bir bitlik adrese yükle	C	2
ANL C, bit	Elde ile bir bitlik veriyi VE işlemine tabi tut	C	2
ORL C, bit	Elde ile bir bitlik veriyi VEYA işlemine tabi tut	C	2

Şartsız Dallanma Komutları

Komut	Açıklama	Bayt
SJMP Adres	Kısa dallanma (adrese dallan)	2
AJMP adres11	Mutlak adresleme yönteminde kullanılır, 11 bitlik adres (2 KB) alanı içerisinde bir dallanma sağlar	2
LJMP adres16	Uzun dallanma, 16 bitlik adres alanı içerisinde bir atlama sağlar	3
JMP @A+DPTR	A+DPTR'nin gösterdiği adrese dallan	3
NOP	1 makine çevrim boyu işlem yapma	1

Şartlı Dallanma Komutları

Komut	Açıklama	Bayrak	Bayt
JC Adres	Eğer C = 1 ise adrese dallan	–	2
JNC Adres	Eğer C = 0 ise adrese dallan	–	2
JB bit, adres	Eğer bit = 1 ise adrese dallan	–	3
JNB bit, adres	Eğer bit = 0 ise adrese dallan	–	3
JBC bit, adres	Eğer bit = 1 ise adrese dallan sonra biti sıfırla (bit = 0)	–	3
JZ Adres	Eğer akümülatör sıfır (A = 0) ise adrese dallan	–	2
JNZ Adres	Eğer A = 0 değil ise adrese dallan	–	2
DJNZ Rn, adres	Rn’i bir azalt ve Rn sıfır değilse adrese dallan	–	2
DJNZ adres1, adres2	Adres1’deki veriyi 1 azalt, eğer sıfır değilse adres2’ye dallan	–	3
CJNE A, adres1, adres2	Akü ve adres1’deki veriyi karşılaştır, eşit değilse adres2’ye dallan	C	3
CJNE A, #bilgi, adres	Akü ve <i>bilgiyi</i> karşılaştır, eşit değilse adrese dallan	C	3
CJNE Rn, #bilgi, adres	Rn ve <i>bilgiyi</i> karşılaştır, eşit değilse adrese dallan	C	3
CJNE @Ri, #bilgi, adres	Ri’nin gösterdiği adresteki veri ile <i>bilgiyi</i> karşılaştır, eşit değilse adrese dallan	C	3

Alt program çağırma ve alt programdan dönme komutları

Komut	Açıklama	Bayt
ACALL adres11	Adres11 etiketli alt programı çağır	2
LCALL adres16	Adres16 etiketli alt programı çağır	3
RET	Alt programdan kaldığın yere dön	1
RETI	Kesme alt programından kaldığın yere dön	1